

Vergaderjaar 2019–2020

25 657

Persoonsgebonden Budgetten

Nr. 330

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juli 2020

In het Nota-overleg van 15 juni 2020 (Kamerstuk 34 104, nr. 298) heb ik toegezegd u voor de zomer nader te informeren over de planning van de doorontwikkeling en de invoering van het PGB2.0 systeem. In deze brief geef ik invulling aan deze toezegging. In het verlengde daarvan informeer ik u over de wijze waarop de invoering van PGB2.0 plaatsvindt en wat dit vraagt van de betrokken ketenpartijen.

Stand van zaken doorontwikkeling PGB2.0

Zoals ik u in het najaar van 2019 heb geïnformeerd, bleek na de overdracht van het PGB2.0 systeem dat er in de basis sprake is van een goed werkend systeem, maar dat het voldoen aan de zwaardere eisen van de overheid een grotere mate van technische aanpassing en doorontwikkeling vereist dan was verwacht. Daarbij bleken er additionele technische aanpassingen noodzakelijk om een stabiele werking van het systeem bij grotere aantallen gebruikers te garanderen en zorg te dragen voor een soepel verlopend invoeringstraject. Doordat het systeem eerst technisch op orde wordt gebracht, worden noodzakelijke functionaliteiten voor de verstrekkers en de SVB later opgeleverd. Een deel van deze technische aanpassingen is inmiddels gerealiseerd.

In de afgelopen periode heeft VWS samen met de ketenpartijen en de ontwikkelpartners alle nog te ontwikkelen functionaliteiten en de benodigde technische aanpassingen gedetailleerd in kaart gebracht. De functionele eisen en wensen van alle ketenpartners zijn opnieuw tegen het licht gehouden, om zo tot vereenvoudiging en standaardisatie te komen en daarmee de ontwikkelinspanning te beperken. Hiermee is een stevige inhoudelijke basis gelegd voor de verdere doorontwikkeling van het PGB2.0 systeem.

Het programma van (functionele) eisen voor PGB2.0 is in 2017 vastgesteld en vormt nog steeds het uitgangspunt voor de doorontwikkeling van het

systeem. De Programmaraad PGB2.0 hanteert in het verlengde daarvan een strikte en formele procedure voor het afhandelen van eventuele verzoeken tot aanpassing om zo te voorkomen dat de lijst met eisen onnodig in omvang toeneemt.

Op basis van de (vereenvoudigde en gestandaardiseerde) functionele wensen in het programma van eisen is een (nieuwe) roadmap opgesteld waarin op kwartaalbasis is aangegeven welke functionaliteiten wanneer beschikbaar komen. Nu helder is welke technische aanpassingen en functionaliteiten gerealiseerd moeten worden, en helder is wanneer deze beschikbaar zijn, kan ik opnieuw samen met de betrokken partijen vaststellen wanneer grotere aantallen budgethouders gebruik kunnen maken van PGB2.0. Voordat ik u informeer over de momenten waarop partijen op PGB2.0 aansluiten, wil ik u enige achtergrondinformatie geven over de samenhang tussen het beschikbaar komen van functionaliteiten en de invoeringsstrategie van PGB2.0.

Samenhang tussen doorontwikkeling en invoering

Een pgb kan aan budgethouders worden toegekend op basis van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 (Wmo 2015), de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Hierdoor is er bij de uitvoering van het pgb-proces sprake van een samengestelde keten waarin verschillende ketenpartners hun eigen verantwoordelijkheden hebben: gemeenten zijn verstrekkers op basis van de Wmo en de Jeugdwet, zorgkantoren zijn verstrekkers op basis van de Wlz, zorgverzekeraars zijn verstrekkers voor de Zvw en tenslotte betaalt de SVB de door de budgethouders gedeclareerde bedragen direct uit aan de betreffende zorgverleners.

Verstrekkers en de SVB hebben specifieke functionaliteiten nodig voor de uitvoering van hun deel van het pgb-proces. Als die functionaliteiten nog niet beschikbaar zijn ondervangen zij dat met tijdelijke «work arounds». De (continue) dienstverlening aan budgethouders staat immers voorop. Deze werkwijze is echter beperkt schaalbaar en daardoor beperkend voor het aantal budgethouders dat van het PGB2.0 systeem gebruik kan maken. In het licht hiervan is bij het opstellen van de huidige roadmap prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van functionaliteiten die nodig zijn om deze «work arounds» op te lossen om zo grotere aantallen budgethouders en zorgverleners aan te kunnen sluiten op het PGB2.0-systeem. Voorbeelden zijn het omgaan met «terugwerkende kracht» bij wijzigingen in zorgovereenkomsten, declaraties en facturen (wat nu nog onvoldoende wordt ondersteund in het PGB2.0-systeem) en het mogelijk maken van autorisatie en authenticatie conform de Wet Digitale Overheid. Dit geldt ook voor de ondersteuning van de gemeentelijke samenwerkingsverbanden en de ondersteuning van de bedrijfsvoering van de zorgkantoren.

Binnen de huidige roadmap is een aantal mijlpalen benoemd. Dit zijn momenten waarop de functionaliteiten beschikbaar zijn die minimaal noodzakelijk zijn om specifieke groepen verstrekkers aan te sluiten op PGB2.0. Daarmee vormen de mijlpalen de basis voor de planning van de aansluiting van verstrekkers.

Aansluitstrategie en aanpak invoering

Bij de invoering van PGB2.0 hanteer ik, vanaf het begin, het adagium «zorgvuldigheid boven snelheid». Dat uitgangspunt krijgt vorm langs twee lijnen:

- De aansluiting van verstrekkers en hun budgethouders en zorgverleners vindt stapsgewijs plaats. Iedere stap, bestaande uit de aansluiting

van een of meer verstrekkers, wordt met alle betrokken partijen geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie leiden zo nodig tot bijstelling van de invoeringsaanpak.

- Voorafgaand aan de aansluiting van grote aantallen verstrekkers sluiten voorlopers aan. De aansluiting van voorlopers maakt het mogelijk ervaring op te doen met het aansluitproces en de daarvoor ontwikkelde voorzieningen. Bij eventuele knelpunten is het effect daarvan beperkt (omdat het aantal betrokken budgethouders en zorgverleners beperkt is).

De ervaringen met de eerste aansluitingen van voorlopers zijn zeer waardevol gebleken voor de ontwikkeling van het PGB2.0 systeem en de aanscherping van de invoeringsaanpak. Deze aanpak waarbij we continu leren en verbeteren met alle betrokken partijen in de keten, zorgt er voor dat opschaling van het aantal aan te sluiten verstrekkers op een verantwoorde wijze plaats kan vinden.

De aansluiting van verstrekkers op PGB2.0 vindt zoals gezegd stapsgewijs plaats. Bij het realiseren van elke mijlpaal aan functionaliteiten kan een nieuwe groep verstrekkers worden aangesloten. Tussendoor is het steeds mogelijk en zelfs wenselijk om voorlopers aan te sluiten, daarbij rekening houdend met de belangen van de betrokken partijen om zodoende de aansluitingen te doen slagen.

Het aansluiten vergt nauwkeurige afstemming en intensieve samenwerking tussen alle betrokken partijen. De voorbereiding van een aansluiting kent een gemiddelde doorlooptijd van ongeveer zes maanden voor iedere aan te sluiten verstrekkers.

Een aansluiting vergt de volgende voorbereidingen:

- De minimaal benodigde functionaliteiten moeten beschikbaar zijn.
- Verstrekkers en de SVB dienen de gegevens van budgethouders en zorgverleners te controleren en te actualiseren. Het ontbreken van gegevens heeft tot gevolg dat een budgethouder niet kan worden overgezet naar PGB2.0.
- Processen van verstrekkers dienen te worden aangepast en medewerkers van verstrekkers moeten worden opgeleid om met het nieuwe systeem en proces te werken. Dit is van belang zodat medewerkers in staat zijn om vragen van budgethouders en zorgverleners over de werking van het portaal te kunnen beantwoorden.
- De communicatie richting budgethouders en zorgverleners moet zorgvuldig, tijdig en met de juiste boodschap worden uitgevoerd.
- Het overzetten van de gegevens uit verschillende bronnen naar het PGB2.0 systeem moet zorgvuldig gebeuren. Dit vergt een nauwgezette aanpak waarbij voortdurend controles worden uitgevoerd om te borgen dat de gegevens op de juiste manier in PGB2.0 worden opgenomen.

Het werken in een keten vergt dat de voorbereidende activiteiten van alle ketenpartners ten aanzien van inhoud, proces en moment van uitvoering volledig op elkaar zijn afgestemd. Dit betekent dat niet alleen de verstrekkers die aansluiten maar ook de SVB zich op elke aansluiting moet voorbereiden. Om de afstemming van de voorbereiding te faciliteren leggen verstrekkers samen met de SVB de voorbereidende activiteiten met bijbehorend tijdspad vast in een gezamenlijk invoeringsplan.

Er zijn met uitzondering van de gemeente Westland nog geen gemeenten op het PGB2.0 systeem aangesloten. De reden daarvoor is dat een aantal voor gemeenten cruciale functionaliteiten nog niet gerealiseerd zijn. Daarnaast moet de aansluiting op het Gemeentelijk Gegevens Knooppunt

nog worden gerealiseerd. Dientengevolge zijn er nog geen andere gemeenten aangesloten en hebben gemeenten nog geen ervaring kunnen opdoen met het aansluitproces. Om hieraan tegemoet te komen richt ik in nauwe samenwerking met de VNG een zogenoemde leer- en voorbereidingsomgeving in. Deze stelt gemeenten in staat om het volledige aansluittraject op proef te doorlopen. Op deze manier kan de invoeringsaanpak voor gemeenten worden beproefd en wordt inzichtelijk wat de impact van gemeentelijke aansluitingen op de invoeringsaanpak is.

Het is, waar het om de invoering gaat, van belang vast te stellen dat partijen, en met name gemeenten, naast de aansluiting op PGB2.0 aandacht moeten geven aan een groot aantal andere onderwerpen waarbij eveneens ICT-gerelateerde capaciteit voor moet worden ingezet, zoals bijvoorbeeld de abonnementstarieven Wmo. Het gevolg daarvan is dat de planning voor de aansluiting van gemeenten zeer zorgvuldig tot stand moet komen.

Planning invoering PGB2.0

De planning van de invoering van het PGB2.0 systeem is gebaseerd op het realiseren van de mijlpalen zoals benoemd in de roadmap. Het moment van aansluiten van verstrekkers is daarmee afgestemd op het beschikbaar komen van de benodigde functionaliteit voor de betreffende verstrekkers.

De planning ziet er als volgt uit:

	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022
					Mijlpaal A Zorg-kantoren CZ	Mijlpaal B Overige zorg- kantoren		Mijlpaal C 1 ^o groep gemeen- ten		Mijlpaal D 2 ^o groep gemeen- ten	Mijlpaal E ZVW en combi budget-ten
Restant CZ	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live									
Zorgkantoor Zilveren Kruis	Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live								
Proeftuin gemeenten		Inrichten	Inrichten	Beproeven	Beproeven						
Resterende zorgkantoren CZ				Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live					
Overige zorgkantoren					Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live	Go Live	Go Live		
Gemeenten						Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live	Go Live	Go Live	Go Live
Zorgverleners Zvw					Impact-analyse	Impact-analyse	Impact-analyse	Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Start aansluiten voor-bereiden	Go Live

Toelichting:

De tabel hierboven toont het startmoment van de aansluiting van de verschillende groepen verstrekkers. Vanaf september 2020 sluiten als eerste 400 budgethouders van drie reeds aangesloten zorgkantoren aan. Deze budgethouders maakten om diverse redenen nog gebruik van PGB1.0 en stappen nu alsnog over op PGB2.0.

Dit najaar sluit ook nog een zorgkantoor van Zilveren Kruis als voorloper aan. Met het aansluiten van deze voorloper toetsen we of de technische aanpassingen die in de afgelopen maanden zijn doorgevoerd om de invoeringslast te verlichten inderdaad het beoogde effect hebben gehad. Daarmee is dit een belangrijke stap in het aansluitproces. Ook hierbij wordt voorafgaand aan de aansluiting zorgvuldig nagegaan of aan alle gestelde vereisten voor aansluiting is voldaan.

Daarnaast wordt de komende periode benut voor het inrichten en in gebruik nemen van de eerdergenoemde leer- en voorbereidingsomgeving met gemeenten en het uitvoeren van de jaarafsluiting 2020. Daarnaast vindt de (jaarlijkse) verwerking plaats van de budgethouders die door verhuizing met een ander zorgkantoor te maken krijgen, waardoor zij gebruik gaan maken van PGB2.0 dan wel terug keren naar PGB1.0 (deze verwerking vindt ook bij de jaarovergang 2021–2022 plaats, omwille van de overzichtelijkheid hebben we deze niet in de tabel opgenomen).

De nog niet aangesloten zorgkantoren van CZ starten in Q1 2021 met aansluiten. Hierna starten de resterende zorgkantoren met aansluiten vanaf Q2 2021. Naast de in dit jaar in te richten leer- en voorbereidingsomgeving met gemeenten, starten gemeenten met aansluiten door het voorbereiden van grootschalige aansluiting in het derde kwartaal van 2021.

Na afloop van iedere stap vindt een evaluatie plaats, zo nodig wordt de aanpak op basis hiervan bijgesteld en verbeterd.

Voor de aansluiting van zorgverzekeraars (die de Zvw uitvoeren) wordt in 2021 een uitgebreide impactanalyse uitgevoerd, om te bezien op welke wijze deze aansluiting het best kan worden vormgegeven. De achtergrond daarbij is dat uitvoerders van de Zvw alleen per 1 januari van een jaar kunnen aansluiten op PGB2.0 waarbij alle betrokken budgethouders in één keer worden aangesloten (in tegenstelling tot zorgkantoren en gemeenten die op een zelf gekozen moment in het jaar kunnen aansluiten).

Tot slot

Op dit moment maken ongeveer 6.000 budgethouders en 10.000 zorgverleners gebruik van PGB2.0. En zij zijn tevreden: zij waarderen het nieuwe portaal met een gemiddeld cijfer van 7.8. Zoals u in deze brief kunt lezen is de doorontwikkeling en invoering van PGB2.0 een waardevol maar intensief traject, wat energie en inzet van alle betrokken partijen (zorgkantoren, gemeenten, SVB, zorgverzekeraars, Per Saldo, BVKZ en ICTU) vraagt. Dankzij de ketenbrede samenwerking en de zorgvuldigheid waarmee we de doorontwikkeling en invoering oppakken, bouwen we stapsgewijs aan PGB2.0 en zorgen we tegelijkertijd voor continuïteit in de dienstverlening aan budgethouders en zorgverleners. Ik ben alle betrokken partijen zeer erkentelijk voor hun bijdrage aan deze samenwerking.

In de voortgangsrapportage van dit najaar informeer ik u nader over de stand van zaken.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge